

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
9. NOV.
1995

Letnik 50
Štev. 45 (2832)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Marljivost na sončni strani Alp

Ob predstavitvi gospodarstva v World Trade Centru v Schwechatu je Slovenija dokazala, da ni samo lepa in sončna, temveč tudi soliden gospodarski partner ter resen kandidat za vstop v Evropsko unijo.

Veleposlanica republike Slovenije v Avstriji dr. Katja Boh, minister za ekonomske odnose in razvoj Janko Deželak ter predsednik Gospodarske zbornice Slovenije mag. Jožko Čuk so v ponedeljek, 6. novembra, v World Trade Centru predstavili dejavnost in razvoj slovenskega gospodarstva.

Gospodarstvo sodelovanje med Slovenijo in Avstrijo je bilo težišče predstavitve, kajti Avstrija je za Slovenijo eden pomembnejših partnerjev, saj zavzema v slovenskem uvozu tretje mesto, kar je s skoraj 752 milijoni dolarjev več kot 10 odstotkov celotnega slovenskega uvoza. Izvoz v Avstrijo pa zavzema peto mesto ali s 374 milijoni dolarjev petodstotni delež skupnega slovenskega izvoza. Kljub temu, da obe državi vztrajno povečujeta svoja izvoza, obstaja še vedno meddržavni deficit v razmerju 1:2 v škodo Slovenije.

Trgovinske razmere med Slovenijo in Avstrijo so se, odkar se je Slovenija osamosvojila, zelo pozitivno razvijale. Po veliki rasti v letih 1992 in 1993 se je avstrijski izvoz, po podatkih avstrijske statistike, povečal za 17,5 % in znaša 8 milijard ATS. Tako je Avstrija izvozila v Slovenijo več kot v Rusijo, Poljsko, Japonsko, Afriko in v celotno južnoameriško področje.

Glede na število prebivalcev v Sloveniji je po statističnih podatkih vsak Slovenec v Avstriji kupil za okrog 4000 ATS blaga. S tem zneskom se Slovenija uvršča za Švico in pred Nemčijo.

K. W.

Kdaj dvojezični napisi?

Župan suške občine S. Skubl (VP) je znotraj poslopja ljudske šole Žvabek dal odstraniti »šola« in s tem sprožil ponovno diskusijo o dvojezičnih napisih. Deželni glavar dr. Zernatto je v zvezi s tem izjavil: »Zakone je treba upoštevati, zato so tu. Kar se tiče napisa v Žvabeku, so možne različne razlage« in dal deželnemu ustavnemu oddelku nalog, da točno preveri

zakone, odredbe, odloke in pristojnost in da izdela obvezujočo pozicijo dežele Koroške.

Po izjavah uradnikov deželne vlade so za postavitev dvojezičnih krajevnih napisov in napisov na javnih ustanovah in poslopih pristojne občine oziroma njeni pravni nositelji. Dr. M. Novak – Trampusch iz Biroja za slovensko narodno skupnost vidi »problem pri

samoupravi občin in v zakonu o občinah (AGO), dežela pa nima samo nadzorno pravico, ki pa je omejena. Predstavnik dež. cestne uprave dr. A. Kreiner ni mogel povedati, ali je zakon o narodnostnih skupnostih in njen izvedbeni zakon glede dvojezičnih krajevnih napisov dejansko uresničen povsod tam, kjer je 25% slovenskega prebivalstva.

m. š.

Kongres narodnih skupnosti pretekli konec teden v Beljaških toplicah (Warmbad Villach) ni dal odgovorov na številna vprašanja enotnega evropskega manjšinskega prava.

Stran 2

Sporna Mladić in Karadžić

Zahteva pokrovitelja pogajanj, Združenih držav, in bosansko-hercegovaške vlade, da naj bi srbski predsednik Milošević odstranil s položaja vodji bosanskih Srbov Radovana Karadžića in generala Mladića, bi mogla zavreti mirovna pogajanja med Srbi, Hrvati in Bošnjaki v ameriškem Daytonu.

Srbski predsednik se baje zelo jezi na glasno izraženo zahtevo ameriških posrednikov, ker ja bajé hotel oba bosanskosrbska voditelja naskrivaj odstraniti sam. Dodatno k temu pa je iz Haaga pricurila nevpodbudna novica, da mednarodno sodišče za vojne zločine pripravlja obtožnico tudi proti Miloševiću. Zaostrovanje odnosov in obremenjevanje z obema obtoženima zna zavleči mirovna pogajanja, vprašljiv pa je tudi njihov uspeh.

Sočasno v z mnogimi zastoji potekajo tudi pogajanja med hrvaško vlado in slavonskimi Srbi o mimi vključitvi dela vzhodne Slavonije s porušenim Vukovarjem vred v hrvaški ustavni sistem, kot temu pravi hrvaški državni poglavar Franjo Tudjman. Časa ni veliko, to naj bi se zgodilo do konca novembra, ko poteče mandat mirovnim silam Uncroja, po tem datumu pa Tudjman že grozi z vojaško intervencijo. Očitno bosta morala slavonsko vprašanje rešiti spet Milošević in Tudjman.

J. R.

Polititični umor Rabina

Jigal Amir, član skrajne židovske desničarske organizacije, je v soboto sodil izraelskemu premieru Jicaku Rabinu za njegovo »izdajstvo«, ker je Palestincem prepustil del izraelskega »bibličnega« ozemlja. Na lastno pest, kot pravi sam, ga je kaznoval s smrtjo. Pri tem naj bi mu pomagal samo bog. Četudi je morda zločin res storil po lastni odločitvi, pa ga je k temu brez dvoma privedla skrajna desničarska ideologija, ki je našla plodna tla predvsem med židovskimi naseljenci na zasedenih območjih.

Jicak Rabin je bil politik izraelske laburistične stranke, na položaj predsednika vlade pa je prišel, že drugič, leta 1992. Nekoč sloviti general, šef izraelskega generalštaba, uspešen vojskovodja v vojni z Arabci, od leta 1984 šest let obrambni minister, se je kot politik prelevil v mirovnika. S pomočjo egiptovskega premiera Mu-

baraka in pod pokroviteljstvom Združenih držav je vodil intenzivna pogajanja s Palestinci in tako lani sklenil z Arafatom sporazum o palestinski avtonomiji in vrnitvi

nekaterih zasedenih ozemlj. Kljub terorističnim dejanjem palestinskih in izraelskih skrajnežev je pri mirovnem procesu vztrajal vse do atentata nanj.

Po uboju Rabina je mesto predsednika vlade po ustavi prevzel njegov sopotnik v pogajanjih, zunanji minister Šimon Peres, skupaj z Rabinom in Arafatom dobitnik lanskoletne Nobelove nagrade za mir. Ta je v svoji prvi izjavi zagotovil, da bo nadaljeval mirovni proces na Bližnjem vzhodu kljub pretečim grožnjam krogel.

Ob pogrebnih svečanostih v ponedeljek v Jeruzalemu se je zbral politični vrh zahoda ter mnogi drugi državniki, izraelsko mejo pa so prvič prestopili tudi mnogi politiki iz nekdanjega sovražnega arabskega sveta. Avstrijo je zastopal kancler Vranitzky, na čelu slovenske delegacije pa je bil predsednik Kučan.

J. R.

Kristijan Filipić
flauta

Toni Kernjak
klavir

Gabriel Lipuš
bariton

Margit Fuzsi
klavir

KONCERT

Železna Kapla – farna dvorana • 10. 11. • 19.30
Bilčovs – avla ljudske šole • 11. 11. • 19.30
Zahomc – avla ljudske šole • 12. 11. • 19.30

KONGRES V BELJAŠKIH TOPLICAH

Dimenzije manjšinskega prava

Najpomembnejše so človekove pravice

Deželna vlada je preko svojega biroja za narodno skupnost, ki ga vodi dr. Marija Novak-Trampusch, že šestič priredila kongres. Tokrat je bila tematika zasnovana zelo širokopotezno: evropske dimenzije manjšinskega prava.

Prvi večer je bil pravzaprav tribut strankam: govorili so namestnik dež. glavarja Karl-Heinz Grasser (F), Raimund Grilc (ÖVP) in poslanec Dieter Antoni (SPÖ), Peter Vencelj (SLO), direktor inštituta Ludwiga Boltzmann za človekove pravice na Dunaju Hannes Tretter ter gen. konzul R Italije v Celovcu Perico.

Razen dr. Tretterja pravzaprav nihče ni strokovnjak na področju manjšinskega prava, temu dejstvu ustrezna so bila stališča prvi večer bolj načelne narave. Grasser je v svojem govoru (kot edini referent v obeh dnevih) vehementno zagovarjal ureditev enotnega manjšinskega prava za vso Evropo, poleg tega pa tudi samostojno politično zastopstvo manjšine v političnih organih. Nacionalna samostojnost pa da je jamstvo za mir v Evropi. Kaj je nacionalna samostojnost za manjšine, ni povedal.

Dr. Marija Novak-Trampusch

Poudaril je izboljšanje odnosov med večino in manjšino na Koroškem, vendar da »manjšinska politika ne sme biti cesta enosmernica«; Slovenija da mora dati staroavstrijscem z nemško materinščino enake pravice, kot jih daje Avstrija svojim manjšinam.

Spotaknil se je še ob Slovenski vestnik oziroma ob dr. Franciji Zwitter, ki je napisal, da so »rjavi gvaniti spet oblikovali obraz Celovca in na novo izkazovali staro rjavo miselnost njihovih nositeljev« in brez respekta pisal o pustovanjskem sprevedu. To da je treba ravno tako obsoditi kot ravnanje župana, ki »je dal odstraniti dvojezične napise v šoli«.

Naslednjega dne je referiral

Nizozemec dr. Jelle Kroll od evropskega biroja za manj uporabljane jezike. Zelo detajlirano je prikazal delovanje biroja, ki ima sedež v Dublinu in katerega sestavlja enajst komitejev različnih držav, njegov namen pa je zaščita in pospeševanje regionalnih in manjšinskih jezikov v EU.

O zaščiti manjšinskih pravic v Združenih narodih je referiral dr. Zdzisław Kedzia, Poljak in svetovalec komisarja (ministra) OZN za človekove pravice.

Dr. Frans Timmermans, sodelavec v Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OSZE), je govoril o zgodovini te organizacije, ki se je začela s Helsinško deklaracijo. OSZE je sčasoma postala vodilna v dialogu med vzhodom in zahodom in je pospeševala miroljuben prehod totalitarnih sistemov v demokracijo.

Dr. Philip Blair, Velika Britanija (ki je že predaval pri Joklnu), je podčrtal individualne pravice pred skupinskimi; vsakemu posamezniku je prepuščeno, ali jih želi uporabljati ali ne, nihče pa ne sme biti zaradi take ali drugačne odločitve zapostavljen. Omenil je tudi fleksibilnost besedila charte in okvirne konvencije za zaščito nacionalnih manjšin Sveta Evrope: čeprav se formulacije zdijo komu nenatančne, pa so potrebne, sicer bi pomenile le najmanjši skupni imenovalci za vse manjšine. Pozval je Avstrijo, da to konvencijo čimprej ratificira, tega tudi Slovenija in Italija še nista storili. Kot enega najvažnejših aspektov je poudaril pomen interkulturalizacije in raznolikost, kajti manjšine ne smejo biti v nekakšnem getu in se tudi same ne smejo zapirati vase.

Prof. Scaglia iz Trentina se je ukvarjal s pojmom narodne skupnosti in je menil, da je kultura tista, po kateri je en narod razpoznaven od drugega.

Avstrijska referenta sta bila dr. Klaus Fabjan (ministrstvo za zunanje zadeve) ter dr. Manfred Handstanger, ki je naslednik dr. Tichyja pri ustavni službi v Uradu zveznega kanclerja.

S kratkim povzetkom je dr. Reginald Vospernik, podpredsednik FUEV, zaključil kongres.

Zaključek

Letošnja tematika je krepko presegala koroške oz. avstrijske meje in tak »pregled« je zagotovo potreben. Seveda je postalo neogibno, da se je veliko tega, kar so povabljeni referirali, ponavljalo. Tako je primanjkovalo konkretnih primerov in primerjav različnih pravic, ki jih uživajo manjšine (ali pa jih sploh ne). A vsaj en osnoven ton je prišel jasno do izraza: ustvariti enotno manjšinsko

Naključje je naneslo, da sem dneve med 26. in 28. oktobrom preživel v mladi Češki republiki, med Ljutomišljem, Olomucem in Brnom. Ne nameravam govoriti o lepoti, kulturnem bogastvu in pestrosti omenjenih mest, marveč o simbolični sorodnosti, ki daje pečat političnemu in zgodovinskemu okolju trenutne t. i. srednje Evrope. Iz Avstrije sem šel na Češko na dan avstrijskega, zapustil pa sem jo ob češkem nacionalnem prazniku. Obema nacionalnima oz. državnima praznikoma je skupno, da nimata več nobene aktualnega racionalnega in političnega pomena: vsebinska teh praznikov je namreč v obeh državah že zdavnaj nepomembna, brez tehtnosti, odvržena na smetišče zgodovine.

KOMENTAR

Piše dr. Franci Zwitter

republikam kot močnejšim državam, je ta Masarykova Českoslovaška razpadla in ta čas se Češka in Slovaška po

dokaz arogance avstrijske ljudske stranke in šibkosti avstrijskih socialdemokratov, ki te parade ni mogla preprečiti, temveč vabilo Natu, naj si ogleda avstrijsko pripravljenost in sposobnost za njegove vrste.

Prav v to trobento je pihal tudi avstrijski predsednik Klestil, ko je zagotovil, da je Avstrija pripravljena za vojaško pomoč v Bosni pod poveljstvom Nata: petdeset let po koncu druge svetovne vojne naj bi avstrijski vojaki v enotah Nata, katere evropski dirigent je ponovno združena Nemčija, spet »varovala« mir v tem delu sveta. Zares, ta Avstrija še ni prežvečila travme sarajevskega atentata.

Klestilova ponudba je vsekakor odpoved trajni nevtralnosti (»immerwährende Neu-

Težave z nacionalnimi prazniki

Praznični govori predsednikov in politikov utonejo v politični realnosti, so kratkomočno odveč, torej dokaz za to, da so puhli simboli trdnovratnejši kot politična stvarnost in da se še vedno dajo instrumentalizirati za neko imaginarno ljudsko skupnost, za nek imaginaren ljudski ali narodni konsenz, ki že zdavnaj več ne ustreza resničnosti.

Kaj Čehi praznujejo 28. oktobra, sem vprašal svojo ženo, rojeno Moravanko, ki je ta dan praznovala od otroških let: Masarykovo, »tatkovo« razglasitev Českoslovaške republike leta 1918. Lepotna napaka: ta republika ne obstaja več. V svoji nacionalni zaslepljenosti in pod vodstvom Evropske zveze ter Nato, ki sta to zaslepljenost podpirala, ker je lažje vladati majhnim bananskim

svojih močeh prizadevata za vstop v raj obetajočo Evropsko unijo. Spomin je ostal in z njim nacionalni praznik, kateremu manjka vsakršna realno-politična osnova.

Podobno je v Avstriji: naš nacionalni praznik je sicer mlajši, toda nič manj brez osnove; trajno nevtralnost, ki jo je razglasil avstrijski državni zbor 26. oktobra 1955, je ta država že zdavnaj prodala gosposkopolitičnim interesom. Odkar ni več Sovjetske zveze – takšna je avstrijska diplomatska logika – tudi nevtralnosti ni več treba. V spopadih med močnimi in šibkimi vedno na strani močnih, to je moto avstrijske diplomacije in politike. Vojaška parada po dunajskem Ringu ni bila samo posmeh vsem varčevalnim programom avstrijske vlade in

traltit«): v tistem hipu, ko se mora avstrijski vojak podrediti tuji komandi, ne more biti več govora o njej.

Praznovanje avstrijskega nacionalnega praznika 26. oktobra je torej prav takšen anahronizem kot češkega dva dni pozneje.

Politična stvarnost je opravila z zgodovinskimi miti in nostalgijami, simbolično oživiljanje zgodovinskih dni pa naj še naprej ustvarja mit o ljudski ali narodni skupnosti, ki že zdavnaj ne obstaja več.

Ne vojaški škornji po dunajskem Ringu, ne leteči drakni nad njim pa tudi ne izobešene rdečo-modro-bele tribarvnice po Češki republiki tega niso mogli ovreči.

Miti nacionalnih praznikov so minili, spopadi se napovedujejo.

Dr. Philip Blair, Svet Evrope

Dr. Klaus Fabjan in dr. Jelle Kroll

pravo za vso Evropo je nemogoče, čeprav je potreben načelno pristanelek vseh držav, da ščitijo in pospešujejo razvoj manjšin. Pravice posameznika so visoko nad kolektivnimi pravicami, njihovo uresničevanje pa je odvisno od toliko raznih dejavnikov, da jih je nemogoče zajeti v en sam pravni akt. Najvažnejša pa je t. i. klima odprtosti oziroma naklonjenosti

med narodnostmi. Res je, to že vemo, a poudarka na tem dejstvu ni nikoli dovolj.

Ob robu

Kongres je bil izredno skrbno pripravljen in vse je potekalo zgoščeno in brez zastojev, zato Biroju za narodno skupnost pri deželni vladi vse priznanje. Začudilo pa je dejstvo, da v kulturnem programu ob spreje-

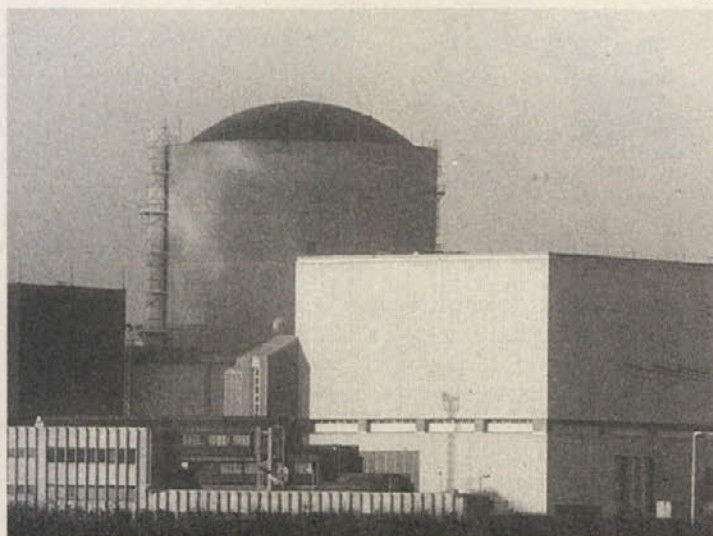
mu ni bilo nobene slovensko govoreče (ali pojoče) skupine. Ravno ob kongresu za narodne skupnosti bi bilo več kot umestno podčrtati dvojezičen značaj gostiteljice, dežele Koroške. In dejstvo, da se nihče od slovensko govorečih kljub prevajalcem in slušalkam ni poslužil materinščine, je vprašljivo in žalostno.

S. W.

PROJEKT »ATOM« MULTIVISION

Referendum o Krškem – velika priložnost

Pretekli petek so predstavniki »Globala 2000« in »Greenpeace« v Celovcu predstavili »ATOM« Multivision. S tem projektom nameravajo v napeti in razumljivi obliki informirati državljane o ozadju, kaj je atomska sila, o nevarnosti, mednarodnih povezavah in dejavnih atomskega ogrožanja. Multivizijska predstava naj opogumi ljudi v Avstriji in sosednjih državah za aktivno sodelovanje pri odporu in iskanju konstruktivnih rešitev, kot jih prikazuje v multimedialni predstavi; možnosti alternativnega koriščenja energetskih virov, kot so to sončna energija, bio masa in pa seveda varčevalni programi. Avstrija sicer nima atomske elektrarne (pri referendumu je večina glasovala proti),

Jedrska elektrarna v Krškem – jabolko spora

nevarnost atomskega ogrožanja pa obstaja, saj v sosednjih državah deluje nekaj atomskih elektrarn (v naši bližini AE Krško).

Do 20. novembra bodo ta show predstavili tudi v nekaterih koroških mestih.

Podpora v primeru ukinitve AE Krško

Kot je znano, bo v Sloveniji 24. decembra potekal referendum o edini AE v Krškem. Mag. Eva Glawischnig od Global 2000 je priložnost za pozitiven izid referenduma ocenila kot veliko možnost. Po njeni izjavi in mnenju referenta za atomsko energijo dr. H. Högelsbergerja od Greenpeacea bodo »ATOM« show meseca decembra pokazali tudi v sosednji Sloveniji in tako podprli slovenske ekološke iniciative pri prizadevanju za uspešen izid glasovanja. »Avstrija naj bi po eventualni ukinitvi pomagala z dovajanjem

toka v času najhujše energetske stiske (cena naj bi bila sprejemljiva za Slovenijo) in pri gradnji novih in čistejših energetskih sistemov«. (Ob tem Glawischnigova ni povedala, kako nadomestiti električno energijo Hrvaški, ki je solastnica atomske elektrarne Krško; – op. uredn.)

Global 2000 je tudi pripravljen posredovati predloge za učinkovitejšo uporabo energije. Oba predstavnika sta tudi zahtevala notranjeavstrijsko koordinacijsko pismo za reševanje teh odprtih vprašanj. V tej zvezi pa sta kritizirala »da si krško žogo podajajo Koroška in Štajerska, zvezna vlada in energetska zveza, in to brez konkretnih rezultatov. Josef Mandl, koroški aktivist iniciative »Alpe-Jadran brez AE« je zahteval »atraktivno in obvezujočo ponudbo za ukinitve AE v Krškem. Slovenija pa naj tudi pove, kakšno podporo in ukrepe si z naše strani pričakuje.« m. š.

AI ZAHTEVA PREISKAVE

V Bosni 20.000 pogrešanih

Eden od nedvomno najbolj groznih posledičnih pojavov vojne v bivši Jugoslaviji so odvedenci, katerih usoda je nejasna. Svoji ne vedo, ali še živijo ali pa so jih pobili. Po podatkih amnesty international (ai) je bilo v Bosni od začetka vojne leta 1992 neznano kam odvedenih okoli 20.000 oseb, in to na vseh straneh oz. od vseh strani.

Amnesty international je te dni pričel s široko akcijo iskanja odvedenih, ki bo trajala do konca januarja 1996. Z njo je mogel šele sedaj pričeti zato, ker je bilo treba vsak posamezni primer podrobno dokumentirati in utemeljiti, kar je v vojnih razmerah in spričo nesodelovanja vpletenih strani izredno težko. Kot storilke so vpletene vse tri vojskujoče strani, Srbi, Hrvati in Muslimani, in zato se ai obrača na predstavnike oz. predsednike vseh treh.

Celovška sekcija ai pod vodstvom dr. Johanna Köberla se je odločila, da bo skušala pojasniti usodo Muslimana Mustafe Turana, katerega so novembra 1992 neznano kam odvedli bosanski Srbi. Bosansko-srbska vojska Radovana Karadžića in generala Ratka Mladića je 3. novembra 1992 napadla vzhodnobosansko vasičo Hrvačani. 163 moških, vsi pripadniki redne bosanske vojske, in mnogo žena ter otrok se je umaknilo proti Travniku. Pri Grabovici so jih ujeli Srbi in jih čez noč zaprli v vaško šolo. Naslednjega dne, 4. novembra, so ženske in otroke izgnali na ozemlje, ki ga je nadzorovala bosanska armada, moške, med njimi tudi Mustafa Turana, pa so po nepotrjenih vestih odvedli v bližino Doboja na prisilno delo v nekem kamnolomu. Predstavnikom ai in

Mustafa Turan

Rdečega križa Karadžićeva oblast ne dovoli dostopa do kamnoloma, da bi lahko preverili usodo zajetih Muslimanov, za katerimi je od takrat izginila vsaka sled. Mustafa Turan je izučen strojnik, star okoli 40 let, poročen ter oče dveh otrok.

Ali Turan še živi ali pa je že mrtev, vedo samo tisti, ki so ga odvedli, a družina in svoji imajo pravico, da zvedo za njegovo usodo in da v primeru smrti dostojno žalujejo za za njim, je dejal Köberl.

Celovška sekcija ai bo v primeru M. Turana s pismi in dopisnicami pozvala srbsko vodstvo, naj z obširno in objektivno preiskavo pomaga pojasniti njegovo usodo in odgovorne za njegovo izginitev pokliče na zagovor.

Franč Wakounig
Dodatne informacije dobite pri amnesty international Koroška, Kirchengasse 16, Celovec – telefon in faks: 0463-38 10 43, od ponedeljka do petka med 8. in 12. uro.

ŠTUDENTSKO GIBANJE

Platforma proti desnemu ekstremizmu

Zamisel za platformo proti desnemu ekstremizmu na univerzah se je rodila pri socialističnih študentkah in študentih (VSSÖ). Pri tem je šlo primarno za odstranitev tako imenovane Siegfriedove glave (Siegfriedskopf) iz avle dunajske univerze.

Siegfriedova glava je spomenik padlim v prvi svetovni vojni, ki ga je postavila antisemitska Deutsche Studentenschaft leta 1923. Toda od vsega začetka je ta spomenik služil kot simbol nemštva na univerzi ter kot zbirališče buršov (Burschenschaft). Ti se še danes vsak teden srečujejo v avli dunajske univerze in se strumno postavljajo okrog spomenika.

Zaradi takšne simbolike je senat dunajske univerze že leta 1990 sklenil odstraniti Siegfriedovo glavo in jo nadomestiti z antifašističnim spomenikom. Toda iz strahu pred uporabo desnih ekstremistov na univerzi (burši so zagrozili, da bodo branili »svojo« Siegfriedovo glavo, če potrebno, tudi z orožjem), se senat in zvezni urad za spomeniško varstvo svojega sklepa nista upala realizirati.

Tako je torej nastala Platforma proti desnemu ekstremizmu na univerzah, ki je kmalu dobila podporo skoraj vseh študentskih frakcij in pa mnogih manjšinskih in antifašističnih organizacij, med drugim tudi Kluba slovenskih študentk in študentov na Dunaju. Kot prvi korak so 24. aprila tega leta poskusili med burševskim srečanjem na Siegfriedovo glavo posaditi še svinjsko, da bi pokazali, kaj si o tem spomeniku mislijo. A burši so jim to preprečili. Med to akcijo pa je nastala slika, ki je postala že legendarna pod imenom »korporacijska skupinska slika s svinjsko glavo / Korporierten-Gruppenbild mit Sauschädel«.

Temu so sledili mnogi pogovori zastopnikov in zastopnic platforme z rektorjem univerze, zveznim ministrom za znanost in z zveznim uradom za spomeniško varstvo – a brez uspeha. Iz nejevolje nad neuspešnim delom platforme so nekateri avtonomni antifašisti nekaj tednov po akciji s svinjsko glavo z zakritimi obrazi med burševskim srečanjem zasedli Siegfriedovo glavo. Pri tem je prišlo do pretepa z več ranjenimi. Posledica tega je bila radikalizacija vprašanja in s tem še manjše možnosti za realizacijo zahtev platforme, saj so odslej burši redno stražili spomenik. Tako je tudi platforma zaspala. Dodatno k temu, da so bile prav tedaj študentske volitve, je prišlo še do leve koalicije in večina aktivistk in aktivistov platforme je bila zaposlena s prevzemom poslova na ÖH.

Vseeno je platforma v tem času zabeležila pomemben uspeh in sicer disciplinski postopek proti desnoekstremnemu profesorju medicinske fiziologije na medicinski fakulteti dunajske univerze prof. Paulu Spieckermannu, ki je dostikrat zbujal pozornost s svojimi rasističnimi izjavami.

Ponoven zalet je platforma dobila oktobra, ko se je izkazala z dvema bistvenima razlikama: prva je ta, da je bila medtem »povišana« v uradno iniciativo centralnega odbora ÖH, njeni koordinatorki pa sta odslej predsednica ÖH Agnes Berlakovich in generalna tajnica Maria Vassilakou. S tem dobiva povsem novo kvaliteto, saj je njeno delo razširjeno na vso Avstrijo in ima razen tega značaj uradne študentske politike. Po drugi strani pa je bila razširjena tudi vsebinska podoba platforme: usmerjena naj ne bo več samo proti očitnim sramotnim točkam univerz, kot so to desnoekstremni profesorji

Agnes Berlakovich, preds. ÖH

ali pa Siegfriedova glava, temveč se želi temeljito ukvarjati z vprašanjem povezave med desnim ekstremizmom, univerzo in sovraštvom do tujcev. V ta namen bo v igredi priredila simpozij, v čigar središču bo vizija tolerantne in humane Avstrije.

Cilj nadaljnega delovanja je Marko Gabriel, ki v platformi zastopa Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju, formuliral takole: »V prvi vrsti naj bo to združitev vseh demokratičnih in protifašističnih sil v Avstriji, tako študentskih kot tudi drugih, saj desnega ekstremizma ne moremo omejevati samo na univerzitetno raven. Zato Siegfriedova glava ni več glavna vsebina našega dela, temveč se hočemo s to problematiko ukvarjati tudi na teoretični ravni.«

Seveda pa prejšnje vsebinske točke ob tem tudi ne bodo zane-marjene, saj je medtem zbranih že nad 5.000 podpisov proti Siegfriedovi glavi, ki jih bodo v prihodnjih tednih predali rektorju, zveznemu ministru za znanost in zveznemu ministru za pouk, ki je pristojno za spomenike.

Sicer pa se bo platforma povezala tudi prek interneta in tako izkoristila možnosti elektronskih medijev kot foruma za svojo humanistično in protifašistično dejavnost. Vsi, ki želite sodelovati – zaželene so organizacije, a tudi posamezniki –, se javite ali v KSŠŠ na Dunaju ali pa pri centralnem odboru ÖH!

Jozi Wutte

Razvozlavanje gordijskega vozla

31. avgusta 1994 je IRA razglasila enostransko in brez pogojno premirje. Naenkrat pod pritiskom so se sredi oktobra temu priključile protestantske teroristične skupine, kot npr. Ulster Defence Forces (UDF). Voditeljja Sinn Feina, Gerry Adams in Martin McGuinness, sta svetovnemu tisku razložila stališče republikancev, da so se pripravljali odpovedati nasilju, če so se tudi Britanci končno pripravljali resno pogovarjati o mirni bodočnosti Severne Irske in to z vsemi stranmi v tem konfliktu. Zgodovina se je ponovila. Kot že leta 1919 so morali Britanci uvideti, da IRE ni mogoče premagati, republikanci pa so morali spoznati, da priključitve k Republiki Irski ni mogoče doseči z bombami. Situacija je bila zavožena. Inicijativa Adamsa pa je nakazala nove perspektive. Velika Britanija je tudi internacionalno prišla pod pritisk, predvsem ker je ameriški predsednik Clinton Adamsa sprejel v Beli hiši in senator Edward Kennedy je pospremil delegacijo republikancev skozi Ameriko. Irski Taoiseach, šef vlade Albert Reynolds, se je po srečanju z Adamsom postavil na stran Sinn Feina in prevzel njegovo zahtevo »All-Party-Peace-Talks-Now« (mirovni pogoji vseh strank). Desettisoči so za resen dialog demonstrirali v Dublinu, Galwayu, Corku in tudi v večjih mestih Severne Irske. Večja od obeh protestantskih strank, Ulster Unionist Party (UUP), se je začela sprijaznjevati z dejstvom, da so na Severnem Irskem potrebne bistvene spremembe.

Toda zadeva ni tako enostavna, preveč faktorjev igra pomembno vlogo. Začnimo s protestanti na Severnem Irskem. Politično razdeljeni na dva tabora – zmerna UUP in radikalni tabor t. i. Ulster democratic Party presbiterjanskega pastora Iana Paisleya – so protestanti doslej 73 let brez prekinitve na oblasti in temu primerno uživajo tudi marsikatero privilegije.

V javni službi, pri socialnih stanovanjih, celo pri subvencijah športnih društev, povsod imajo prednost. Samo ogromni aparat severnoirske policije (RUC) je delodajalec tisočim protestantom. Demokratična izravnava bi precejšnemu številu protestantov vzela posel in vladajočemu sloju bi se zmanjšal vpliv. Morda prav zaradi tega je UUP v začetku septembra letos spet spremenila svoj kurz in se spet približuje radikalnim stališčem Iana Paisleya. Poslanca Johna Trimblea so izvolili za predsednika stranke, ta pa se po »Irish Times« od Paisleya razlikuje samo v tem, da njegov besednjak ni sestavljen izključno iz kletvic in psov.

Britanci bi se raje danes kot jutri rešili Severne Irske in problemov, ki jim ji ta povzroča, toda bojijo se posledic. Kako je mogoče dati Severni Irski neodvisnost in isto zavrniti Škoto in Valižanom. Scottish National Party (SNP) in Plaid Cymru (PC) sta pri regionalnih volitvah pridobila letos veliko glasov. Precedenčni primer na Severnem Irskem bi vladi nasproti tema dvema nacionalnima strankama odzvel vse argumente. Poleg tega je Majorjeva vlada odvisna od unionističnih strank, ker je leta 1992 izgubila večino v spodnjem domu. Paisley, Trimble in ostali dejansko diktirajo politiko Majorja na Severnem Irskem, ker ga njihovi glasovi ohranjajo na oblasti.

Republika Irska je konfrontirana s strukturnimi problemi in visoko brezposelnostjo, združitev s Severno Irsko bi jo lahko postavila pred velikanske finančne težave, kot to kaže primer nemške združitve. Nova vlada konzervativnega Johna Brutona zato bolj s praznim srcem sledi politični cilj združitve.

Republikanci Severne Irske vedo, da dežela Irska sama ni sposobna preživeti, zanje ostaja cilj priključitev k Irski. Kot prvi korak si predstavljajo konfederacijo. In to je tudi ključna točka trenutnih pogajanj: po-

stopno se otresti kolonialistične nadvlade in postati integralen del Irske. Poprejšnji pogoj za tako pot – pri tem so si republikanci, Irci in Britanci, ne pa tudi protestanti, edini – je plebiscit na Severnem Irskem, na katerem naj prebivalstvo odloča o bodočem razvoju svoje regije. Republikanci seveda tudi menijo, da se tako vprašanje tiče Ircev na obeh straneh meje. Adams piše v svoji knjigi »Free Ireland« sledeče: »Protestanti, približno 20% prebivalstva na Irskem, so nacionalna manjšina, precejšnja manjšina sicer, vendar kljub vsemu manjšina.«

Pomemben argument republikancev je tudi, da bi šele trajen mir končno omogočil ogromne vsote, ki se danes plačujejo za navzočnost armade, investirati v smiselne projekte kot so ustvarjanje delovnih mest, gradnja novih stanovanj, izobraževanje in zdravstvo. Armada na Severnem Irskem stane britansko vlado letno štiri milijarde funtov (60 milijard šilingov)! Tudi Britanci doma bi

Spomenik ladji Titanic

pridobili od bolj smiselne uporabe denarja. Približevanje obeh delov tega otoka bi moralo biti usklajeno s številnimi političnimi koraki. Namesto protestantski apartheid absolutna enakopravnost obeh verskih skupnosti pri uporabi jezika v javnosti (galsko), v javnih službah, pri policiji. Cilj je, da nekega dne vsi Irci uživajo enake osnovne pravice, ne glede na njihovo veroizpoved, tako kot so si to želeli že očetje irskega gibanja za neodvisnost leta 1916. Upajmo, da protestanti, kot pred nekaj leti belci v Južni Afriki in Izraelci, prepoznajo znake časa. Dopustiti, da ta zgodovinska možnost mine, pomeni novo gorje za ta zeleni otok.

DESETOOKTOBRSKI ODMEV

Koroška žaloigra

10. oktobra je Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju skupno z alternativnim referatom centralnega odbora ÖH priredil protestno akcijo pred dunajsko univerzo, pri kateri je bil mimo-idočim prikazan paradoks koroških oktobrskih povork. S pretirano zavzetim petjem koroških pesmi in koroške himne so študentke in študentje, deloma zakriti za kartonastimi figurami koroških narodnjakov, opozorili na to, da tradicionalne koroške organizacije pod okriljem ohranjanja kulture pogosto pripravljajo le teren za nemški nacionalizem.

Protest je bil usmerjen predvsem proti povezovanju 10. oktobra in manifestacij na Vrh (Ulrichsberg). Zato so predvajali govor, ki ga je imel pri tem srečanju bivših esesovcev pred petimi leti takratni deželni glavar Jörg Haider, ter letošnji govor obrambnega ministra Faslubenda na istem mestu. Oba je interpretiral dunajski kaba-retist Franz Hütterer.

Celotno akcijo je moderiral alternativni referent centralnega odbora ÖH Markus Koza in ob

tem publiko razložil ozadje 10. oktobra ter oktobrskih praznovanj. Povedal je, da ne gre za nasprotovanje demokratični odločitvi 10. oktobra l. 1920 in tudi nihče od nastopajočih (večinoma Korošci, tako slovensko kot tudi nemško govoreči) ne želi spremembe južne meje, da pa je sramotenje vseh demokratično usmerjenih Avstrijk in Avstrijcev, če se ta odločitev zlorablja za legitimiranje nemškega nacionalizma na Koroškem. Pravi škandal pa je, da je celo praznovanje na Vrh s prisotnostjo in govorom obrambnega ministra dobilo javen značaj.

Podobno je tudi zastopnik KSŠSD Marko Gabriel rekel, da slovenska manjšina nikakor ne oporeka izidu plebiscita, saj so prav Slovenke in Slovenci bistveno prispevali k njemu. Vendar je bila odločitev za Avstrijo povezana z daljnoročnimi obljubami za slovensko narodnost, ki še doslej niso izpolnjene. Zato Slovenke in Slovenci 10. oktobra nimamo kaj praznovati, dokler ostajajo narodnostne pravice le prazne obljube koroških populistov. **Jozi Wutte**

ŠDUDIJSKO GLEDALIŠČE BELJAK

Projekt »acts«

V sodelovanju med beljaškim študijskim gledališčem in PT »Ikarus« je nastala nova produkcija z naslovom »acts«. Z njo želita organizatorja posredovati plesnemu gledališču nove impulze. Mladi koreografi bodo imeli priložnost prikazati osebne pristope, fantazije, gledanja s posebnimi izraznimi možnostmi. Na osnovi različnosti v izobrazbi in življenjskega izvora, različnih fantazij in čustvenosti bodo sodelavci in sodelavke PT Ikarus s plesnimi gibi pokazali svoje lastne kon-

cepte in osebne življenjske zgodbe. Mladim umetnikom nuditi svobodna polja pa je bilo izhodišče koncepta za to produkcijo. »Kljub varčevanju in kulturi sovražnim tendencam je treba podpreti plesni teater pri njegovem razvoju pri nas na Koroškem«, je dejala nova voditeljica študijskega gledališča Ingrid Ahrer. Umetnostno je ta projekt pospremil in zanj tudi poskrbel dramaturgijo vodja PT Ikarus Zdravko Haderlap. Krstna izvedba bo v petek ob 20. uri v Beljaku. **m. š.**

MALI JUBILEJ

Pet let »IKARUSA«

Pred petimi leti je Zdravko Haderlap s polno idealizma začel snovati plesno gledališko skupino v stičišču dveh kulturnih prostorov. Orati ledino ni bilo kar tako enostavno. Pogoji so bili težki.

Haderlap črpa ideje za produkcije iz svoje najbližje okolice, iz koroške kulturne krajine. Kot koreograf zajema iz ljudske umetnosti. Izročila ne zanika. Pokaže ga takšnega, kakršen je v resnici. Plesalci neposredno sodelujejo pri ustvarjalnem procesu in prav tako prispevajo svoje izkušnje scenografi in komponisti. IKARUS se razume kot nasprotna utež tradicionalnemu »ljudskemu gledališču« na podeželju. Zdravku Haderlapu je uspelo s svojim ansamblom v zelo kratkem času prodreti v mednarodni prostor plesnega teatra. Do danes smo lahko vedeli osem

produkcij, in naštejemo naj najbolj znane: »Epilepsija rahlo-čutnosti« (1991) po romanu Florjana Lipuša »Zmote dijaka Tjaža«, koroška zgodovina od prve svetovne vojne do danes, prikazana s pomočjo avtentične življenjske zgodbe v »Marički«, uničenje ustvarjalne ženske v sedanji družbi v predstavi »Tok« (1993), ki se ukvarja s kritiko v besedilih Ingeborg Bachmann in z aspekti njenega življenja, nacionalsocialistični izrodki v malomeščanskem in podeželskem okolju v predstavi »Potomci z odvezo« (1994), in letošnja oktobrska krstna izvedba »Ples nad prepado«. Za rojstni dan pa je PT »Ikarus« izdal zanimivo brošuro z naslovom »Stičišča – Schnittpunkte«.

Naročite jo lahko pri PT Ikarus: Villacher Ring 21/1, Celovec, tel: 0463 / 512918 **m. š.**

Pohod protestantov skozi katoliško mesto

PREMIERA V ŠENTPRIMOŽU

Pokojna gospejina mama

Florentina Uneg, Gabriel Lipuš in Maria Konrad

Premiere v organizaciji Slovenske prosvetne zveze se vrstijo druga za drugo. Po »Zdrahah v božji hiši« je bila tokrat na vrsti lažja zvrst, bulvarna komedija Georges Feydeauja, ki jo je uglasbil Gabriel Lipuš, libreto (po prevodu Aleša Bergerja) je napisal Ervin Fritz, režiral pa Vinko Möderndorfer.

Najprej si je treba biti na jasnem, da gledališče ne pomeni samo poučevanje in dvignjen palec morale. Bulvar je med različnimi žanri gledaliških stvaritev prav gotovo najprijetnejša zvrst: ljudje gredo kdaj pa kdaj radi v teater samo zaradi zabave in sproščenega smeja, brez visokoletečih ten-

denc in napenjanja možganov.

Tudi zgodba »Pokojna gospejina mama« zato ni nič posebne- ga, zaplet je okoli napačne informacije, da je zadolženemu meščanu umrla tašča. Užaloščen zet si najprej izračuna, da bo z zapuščino končno lahko poravnal svoje dolgove.

A gledališče je v prvi vrsti paša za oči in uho. Živahna glasba Gabriel Lipuša, predvsem pa vsaj za naše odre neverjetno dobro petje, odlična režija ter tehnična izvedba so ustvarili užitka poln večer. Skrbno izbrani igralci, ki so poleg tega še odlični pevci, so presenetili s svojo mnogostranskostjo.

Mihael (Bojan) Kuchar je ustvaril pravi molierovski lik sitnega oženjenega dedca, katere- mu so prsi njegove žene počasi že nekoliko »mlahovite« (le zakaj ne mlahave?) in večere raje preživlja po gostilnah, presenetil pa je predvsem s polnostjo glasu in neprisiljenostjo petja.

Gabriel Lipuš kot črni sobar Joseph je pevsko izredno močan in suveren. Maria Konrad, žena, ki jo mož teko nemarno zane- marja, je pevsko nosila velik de-

Bojan Kuchar in Maria Konrad, odlični pevski par

lež dogajanja in je zablestela v svojem songu o nesrečni ženi, odlična pa je bila tudi Florentina Uneg kot služkinja. Zasedba služkinje je dvojna: menjaje po predstavah pojeta to vlogo že omenjena in pa Silvija Ošina.

Zagotovo ima glavne zaslu-

ge za visoko kvaliteto pevskega predvajanja Gabriel Lipuš, Möderndorfer, ki je v Sloveniji režiral nekaj največjih »hitov« prav na tem področju, pa se je tudi tokrat izkazal z množico domiselnih gagov.

S. W.

KULTURNO SODELOVANJE

Pevski večer v Borovljah

Dvo- in večjezične kulturne prireditve so v Borovljah že kar nekaj let pomemben sestavni del kulturnega življenja. Led je svojčas prebilo SPD »Borovlje«, ko je na svoje koncerte in na prireditve »Dober večer, sosed« s postopnim uspehom vabilo kraje-

vna nemško pojoča društva. Zbor »Stadtchor Ferlach« se je zatem sam odločil za sodelovanje s slovenskimi zbori, med drugim je že povabil MePZ »Podjuna«. V soboto pa je v boroveljski mestni hiši priredil koncert, na katerem so sodelovali Smrtnikovi bratje in fanto-

vski kvartet iz Šmarjete v Rožu ter seveda mestni zbor. Pesmi, slovenske in nemške narodne in umetne, so se prepletale in se med seboj prelivale v barvito podobo kulturne pokrajine, ki dviga duha ter krepi sožitje in skupnost.

w. f.

TISKOVNA KONFERENCA V LJUBLJANI

Za ohranitev »Primorskega«

Vodstvo Primorskega dnevnika iz Trsta je v torek na tiskovni konferenci v Ljubljani obrazložilo sedanje krizno stanje in ukrepe, ki jih namerava izvesti za sanacijo podjetja, če ne bo prišlo do zagotovil v zvezi z dodatnimi financiranjimi za prihodnje poslovno leto.

Novinarjem so spregovorili predsednik podjetja DZP-PRAE Klavdij Palčič, direktor podjetja Pavel Mahorčič in odgovorni urednik »Primorskega« Bojan Brezigar. Primorski dnevnik namreč ni odgovoren ne strankam, ne lastnikom, ampak svojim bralcem in slovenski javnosti v Italiji, je v pozdravnem nagovoru poudaril Marjan Sedmak, predsednik društva novinarjev Slovenije. Opozoril je tudi na nevarnost, da bi ob teh pritiskih Primorski dnevnik opešal in bi nastala praznina. Kasneje bi morda Slovenci v Italiji lahko še imeli dnevnik, morda tudi novinarje, ne bi pa imeli bralcev, ker bi medtem svojo pozornost usmerili na

neslovenske medije.

Klavdij Palčič je nato poudaril, da se je založbi zdelo, da je življenje »Primorskega« tudi vprašanje matične države in se je zato obrnila tudi nanjo. Vraščeni so v stvarnosti Sloven- cev v Italiji in ljudje si enostavno ne morejo predstavljati, da ga ne bi bilo več. Dolga leta je zanj skrbela manjšina sama, pred 5 leti z razpadom Jugoslavije pa so bili ukinjeni nekateri dohodki podjetja in tako se je moral »Primorski« obrniti na oblasti. Italijanska vlada zagotavlja financiranje na osnovi državne zakonodaje o založništvu, vendar ta sredstva in pa prihodki naročnin in reklame na zadoščajo za kritje vseh izdatkov. Zato je bilo podjetje prisiljeno oklicati krizno stanje in napovedati skrčenje števila strani in ukinitve ponedeljkove številke. To pa bo dodaten udarec za medijski prostor: večji del manjšine je že obubožan za sporede TV Slovenija, nove zamejske slovenske televizije pa

v številnih krajih sploh ne vidi- jo. Palčič je ob tem poudaril, da je tudi zaradi te okrnitve drugih medijev »Primorski« nujno potreben. Razumeti bi bilo treba, da gre za interes, ki je skupen vsej manjšini.

Palčič je nato spregovoril o lastništvu Primorskega dnevnika in dejal, da je osnova razvoja časopisa v pluralizmu. Sedanje lastništvo se zavzema, da bi bila v prihodnje tudi baza lastništva čim širša in zato pripravlja načrt, po katerem naj bi poleg podjetja bili lastniki časopisa tudi delavci, ki ga vsak dan pripravljajo, in naročniki. Tako se bo tudi formalno utrdil pravni videz »Primorskega« kot dejanskega dnevnika Slovencev v Italiji.

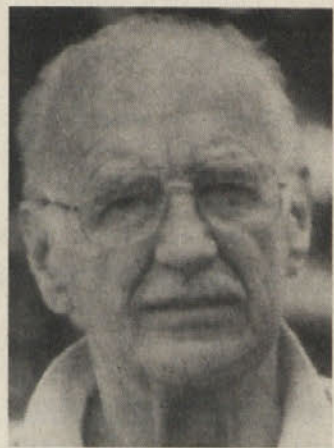
Pavel Mahorčič je nato navedel nekaj osnovnih podatkov o proračunu podjetja za prihodnje leto. Državni prispevki bodo znašali 6 milijard lir, prihodki od naročnin in reklame poldrugo milijardo lir, da pa časopis ostane tak, kakršen

Umrli mojster Bojan Adamič

Slovenska zabavna, filmska in scenska glasba je izgubila svojega največjega mojstra Bojana Adamiča. Umrli je pretekli petek v svojem 84. letu.

Rodil se je leta 1912 v Ribnici na Dolenjskem. Glasbeno nadarjenost je podedoval po svojem očetu, skladatelju Emilu Adamiču. Bojan se je po končanem glasbenem izobraževanju posvetil predvsem zabavni in scenski glasbi. Samo za filme je napisal več kot 200 spremljav.

Njegova glasbena kariera je dolga in bogata. Že med vojno je vodil pihalno godbo glavnega štaba NOV, po vojni pa je bil dolgo let dirigent Plesnega orkestra RTV Ljubljana. V slovenskem prostoru ima Bojan Adamič največ zaslug za uspešen razvoj jazzovske glasbe ter njenih slovitih ljubljanskih festivalov. Obširen je tudi njegov opus resne glasbe. Komponiral je

suite, koncerte za klavir in orkester, za zbor in orkester ter solistično glasbo. Nekaj naslovov: Mesečina na Travnici, Bela Ljubljana, Kiša pada, Partizanske pesmi ...

Za svoje ustvarjalno delo je leta 1979 prejel Prešernovo nagrado. Adamič je s svojim bogatim delom vtisnil neizbris- sen pečat slovenski glasbi, s svojo scensko glasbo pa tudi v evropski glasbeni zakladnici.

je, pa so potrebne še tri milijarde in pol. Zato je bilo podjetje prisiljeno pripraviti sanacijski načrt, ki med drugim predvideva zmanjšanje števila uslužben- cev od sedanjih 42 na 28, zmanjšanje števila strani in uki- nitev ponedeljkove številke.

Bojan Brezigar pa je sprego- voril predvsem o pomenu dne- nika med naročniki, saj je sredstvo vsakodnevnega ob-

veščanja v slovenskem jeziku. Kar pa zadeva Slovenijo, je Brezigar poudaril, da bi bilo primerno izdelati strategijo do manjšine na državniški osnovi, kot jo ima Italija do svoje manjšine v Istri. V zvezi z vsebino »Primorskega« pa je dejal, da je časopis ponosen na svojo preteklost in se tradicijam ne namerava odpovedati.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 9. 11.

- CELOVEC, na Starem trgu (Alter Platz) – SJG
17.30 Luč za socialno, pravično, humano demokracijo brez nasilja, zborovanje Mlade socialdemokracije
CELOVEC, na univerzi, HS4
20.00 Predstavitel knjige Hannesa Scharsacha »Haiders clan« in diskusija

PETEK, 10. 11.

- DUNAJ, Avstr. teden knjige v Rotovžu, vhod, Liechtenfelsgasse 2 – Mohorjeva založba
17.00 Glasbeno-literarni večer; nast. ans. Drava, Marjan Tomšič iz Kopra, Bertram K. Steiner iz Celovca
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPZ
20.00 Koncert klasične glasbe, nast. Gabrijel Lipuš, Toni Kernjak, Kristijan Filipič in Margit Fussi

SOBOTA, 11. 11.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
15.30 »Jongleur Feliks«; nast. gledališka skupina iz Škofič TINJE, v Domu
19.00 Otvoritev razstave slik dr. Andreja Dolinarja iz Gradca; glasbeno spremlja dr. Andrej Feinig iz Sveč
ŠENTJANŽ, v farni cerkvi – farni svet, SPD Šentjanž
19.30 Maša po vzhodnem obredu; združeni moški zbori »Foltej Hartman«, »Borovlje« in »Valentin Polanšek«
CELOVEC, v Domu sindikatov – TAK
20.00 Maturitetni ples Dvojezične trgovske akademije
BILČOVŠ, v avli ljudske šole – SPZ
20.00 Koncert klasične glasbe, nast. Gabrijel Lipuš, Toni Kernjak in Kristijan Filipič
VOGRČE, pri Florjanu – KKD Vogrče
20.00 Martinovanje; za ples igrajo »Gašperji«

NEDELJA, 12. 11.

- ŽELEZNA KAPLA, v farni cerkvi
9.00 Maša po vzhodnem obredu; združeni moški zbori »Foltej Hartman«, »Borovlje« in »Valentin Polanšek«
DUNAJ, Avstr. teden knjige v Rotovžu, Lichtenfelsg. 2 – Založba Drava
11.00 Literarna matineja; berejo Peter Turrini in Ervin Fritz, Erwin Köstler in Borut Trekman, Gerald Szyszkowitz, Edith Darnhofer-Demár in Janko Messner.
Predstavitel novitet založbe Drava.
ŠMIHEL, v farni dvorani – MePZ Gorotan, EL Šmihel, društvo upokojencev Šmihel
19.30 Večer ciganske glasbe s skupino »Šukar« iz Slovenije. Pokušnja vina in mošta ter pečen kostanj!
ZAHOMC, v avli ljudske šole – SPZ
19.30 Koncert klasične glasbe, nast. Gabrijel Lipuš, Toni Kernjak, Kristijan Filipič in Margit Fussi
DOBRLA VAS, v kulturnem domu – SPD »Srce«
19.30 Žarko Petan: Poslednja vojna njegovega veličanstva (groteska). Nast. igralska skupina SPD »Zarja«

ČETRTEK, 16. 11.

- TINJE, v Domu
19.30 Predstavitel publikacije založbe Nova revija »Slovenska kronika XX. stol. 1900 do 1941«

PETEK, 17. 11.

- ŠENTPETER pri Šentjakobu – VŠGP
Dan odprtih vrat Višje šole za gospodarske poklice in enoletne Gospodinske šole. Vodstvo po prostorih ob 9., 10. in 11. uri.
VELINJA VAS, v gostilni Seher – SPD »Bilka«
Bilčovska jesen
19.30 Dvoj. literarno branje: Kajetan Kovič in Žarko Petan

SOBOTA, 18. 11.

- ŠENTJANŽ, v k & k centru – SPZ
20.00 Feydeau/Fritz: Pokojna gospejina mama, glasbena komedija. Režija V. Möderndorfer, glasba G. Lipuš.

NEDELJA, 19. 11.

- ŠENTJANŽ, v k & k centru – SPZ
Bilčovska jesen
14.30 Feydeau/Fritz: Pokojna gospejina mama
ŠKOCIJAN, v dorani pod cerkvijo – dekliški zbor
19.00 Staro in mlado prepeva rado – ljudske pesmi in popevke pojejo skupine iz Škocijana in Vogrč

PETEK, 24. 11.

- ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPZ
20.00 Feydeau/Fritz/Lipuš: Pokojna gospejina mama

NEDELJA, 26. 11.

- VELIKOVEC, v Neue Burg (mestna hiša) – SPZ
14.30 Osrednji koncert »Od Korotana do Jadrana«, antifašistične in narodne pesmi.

RAZSTAVE

- ŠENTJANŽ, v k & k centru
razstava fotografij Hanzija Weissa (do 31. 12.)
BOROVLE, v Posojilnici-Bank
razstava fotografij Hanzija Šašla (do 31. 12.)

PLESNI TEATER »IKARUS«

»Ples nad prepadom«

(koreografija Zdravko Haderlap)
Koreografska upodobitev Ivana Cankarja

v celovškem Mestnem gledališču,
v sredo, 15., in v torek, 21. novembra '95, ob 20. uri

Prireditelja: Plesni teater IKARUS in Mestno gledališče

OPRAVIČILO

V številki 41. Slovenskega vestnika z dne 13. oktobra 1995 smo zapisali, da Mohorjeva na odkritje spomenika pred svojim poslopjem ni povabila zastopnikov Zveze slovenskih organizacij. Ta vest ne drži, za kar se Mohorjevi družbi odkrito opravičujemo.
Uredništvo SV

TRG / FELDKIRCHEN

Teden mladinskega gledališča

PETEK, 11. 11.

- ob 14.00 v farni dvorani lutke KPD Šmihel
»Kapljica Mavrinka«
ob 16.30 v farni dvorani: Lutkovna skupina iz Vipave
»O ptički, ki je ukradla...«
ob 19.30 v Delavski zbornici: mladinska gledališka skupina KPD Šmihel: »Človek in njegov vek«

SOBOTA, 12. 11.

- ob 14.00; v Delavski zbornici: gledališka skupina iz Tabora (Trst) »Vaje v slogu«

Zahvala

Zveza koroških partizanov se iskreno zahvaljuje vsem, ki so s svojim sodelovanjem in udeležbo prispevali k uspešnemu poteku letošnje osrednje spominske svečanosti ob Dnevu mrtvih na pokopališču v Šentrupertu pri Velikovcu. S to svečanostjo smo dostojno počastili spomin na padle protifašistične borce in žrtve nacističnega nasilja. S posebnim zadoščenjem smo na prireditvi pozdravili udeležbo visokih zastopnikov bivših zavezniških sil, s katerimi smo se koroški partizani med drugo svetovno vojno borili proti skupnemu sovražniku – fašizmu. Ob tem mednarodnem značaju spominske svečanosti pa nas je toliko bolj razočaralo dejstvo, da se našemu povabilu niso odzvali predstavniki uradne Koroške. Tako se je v primerjavi z osporavano prireditvijo na Ulrichsbergu tudi tokrat izpričalo, kakšna je »koroška stvarnost« na žalost še danes.
Zveza koroških partizanov

Slovenski vestnik čestita:

gospe Lizi Dobrounig z Metlove za 80. rojstni dan; gospe Emi Oraže iz Sel za rojstni dan; za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberk: Vilku Nerzu z Bistrice; Luki Boročniku iz Podkraj; Nežiki Krajger iz Globasnice; Elizabeti Leben iz Pliberka in Mirku Krajgerju iz Strpne vasi; gospe Micki Miškulnik iz Velike vasi za rojstni dan; gospe Mariji Sadošek iz Lobnika za dvojni praznik; gospodu Jošku Lepuschitzu iz Šcedma pri Šentjakobu za rojstni dan; gospe Susi Sadošnik s Klopinja za rojstni dan; gospe Justi Dov-

jak – Senčnikovi z Borovnice za rojstni dan; gospodu Emeihu Novaku iz Stare vasi za 40. rojstni dan; gospodu Karlju Ladinigu iz Kršne vasi za rojstni dan; gospodu Mihiju Oražetu s Šajde v Selah za 30. rojstni dan; gospe Ljudmili Paulitsch iz Goselne vasi za rojstni dan; gospe Ceciliji Preinig iz Grabalje vasi za rojstni dan; gospodu Karlu Wutteju iz Breške vasi za 75. rojstni dan; gospe Danici Ogris iz Drabunaž za 24. rojstni dan; Francu Kukovici iz Žitare vasi za rojstni dan; Ludviku Ogrisu z Radiš za rojstni dan.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 9. 11.

- 18.10 Rož – Podjuna – Zilja.
Petek, 10. 11.
18.10 Kulturna obzorja.
Sobota, 11. 11.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
Nedelja, 12. 11.
6.30 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel J. Valeško.
18.10 Dogodki in odmevi.
Ponedeljek, 13. 11.
18.10 Evropska dimenzija manjšinskega prava: Narodnostni kongres II.
Torek, 14. 11.
18.10 Partnerski magazin
Sreda, 15. 11.
18.10 Koroški zbori.
21.04 Klasični koncert s Kristijanom Filipičem, Margit Fussi, Tonijem Kernjakom in Gabrielom Lipušem 12. 11. v Zahomcu.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 12. 11.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 13. 11.

16.20 TV SLO 1

- Polka je ukazana, tla so namazana ...: Na dan, ko se začne pust in ko vino dozori, je zrel tudi čas za maturantski ples dvojezične trgovske akademije v Celovcu.
- Blodnja: Otroška skupina »Palčki« pred razpustitvijo iz prostorskih razlogov.
- Nov kanček razvojnega koncepta: V Šmihelu so odprli nov dvojezični otroški vrtec.
- Ponovno v celovškem mestnem gledališču: »Cankar« plesnega gledališča Ikarus.
- Tour '95: Lepote doma in pri sosedih.
- Ne le pesem, tudi prijateljstvo ne pozna meja: Selani na Nizozemskem.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Slovenska študijska knjižnica

Mikschallee 4, 9020 Klagenfurt/Celovec, tel. 0463/32385
 obvešča in vabi vse ljubitelje slovenske knjige, da so knjige, ki so objavljene za **bralno značko** v šolskem letu 1995/96 na razpolago in dosegljive v knjižnici.
 Slovenska študijska knjižnica letos že 19. vabi in organizira akcijo »Bralne značke« s slovenskimi prosvetnimi društvi, z Mladinskimi in Modestovim domom in slov. gimnazijo!

Potek dela

Organizatorji in mentorji BZ (Bralne značke) skušajo navdušiti čim več mladine za akcijo.
 Organizatorji in mentorji za določeno skupino bralcev določijo čtivo. (Za nas je Slovenska študijska knjižnica izbrala čtivo na osnovi predlogov s strani Zveze bralnih značk Slovenije).
 Nato se v šolah, v knjižnicah, domovih in društvenih prostorih objavijo sezname najboljših mladinskih knjig. Knjige so razvrščene po starostni stopnji in bralec ima možnost izbirati knjige. Prebrati mora vsaj pet knjig. O prebranih knjigah se lahko pogovori z mentorjem.
 Prijava je prostovoljna!
 Ko smo delo opravili, mladim bralcem na svečanosti podelimo značke in knjižne nagrade. Na zaključno podelitev po možnosti povabimo tudi pisatelje, ki berejo iz svojih del ter pripovedujejo o svojem življenju in delu.
 Vsak udeleženec akcije naj si izbere iz določenega čtiva najmanj pet knjig, katere (po navadi) med šolskim letom prebere.

Paul Kropfitsch †

V torek, 7. novembra, so se številni sorodniki, prijatelji in znanci na kotmirkem pokopališču poslovili od Paula Kropfitscha, mizarskega mojstra na Ilovju. Pokojni je bil sosed, kakršne je treba v današnjih dneh iskati. Pozabil tudi ni na izročilo, ki mu ga je mati položila v zibelko.
 Kropfitschevi družini in sorodnikom velja naše iskreno sožalje.

10 KRIŽANKA Sonja Wakounig

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10
11						12				
13					14			15		
16			17					18		
		19					20			
21	22				23	24			25	26
27				28					29	
30							31			

Vodoravno: 1. slovenski pesnik in slikar, doma v zg. Rožu 11. obličje, sprednji del glave 12. del pohištva 13. plodnost, zmožnost rojevanja 15. klica, poganjek 16. Jože Jeraj 17. pripravljen les za kurjenje 18. Karenina 19. romunski denar 20. osebni zaimsek 21. učenec Cirila in Metoda, ob Ohridskem jezeru je ustanovil samostan 23. prostor za svečanosti, velika soba 27. kositer 28. poldrag kamen 29. arabski žrebec 30. prebivalka Irana 31. rastlina v morju
Navpično: 1. ime prosvetnega društva v Kotmari vasi, tudi pogorje v vzhodni Sloveniji 2. umor, poboj 3. jeza, bes 4. kolo z več sedeži in pedali 5. otočje v Atlantskem oceanu 6. grška črka, tudi primorska enolončnica 7. kem. znak za američij 8. naklep, zla namera 9. radioaktiven element, tudi

planet 10. smešnica, vic 14. Slovenski vestnik 19. mesec 20. krogla 22. angl. »zrak« 23. letoviški kraj v Belgiji 24. Ocvirk Anton 25. brez obleke, gol 26. oče 28. ameriška okrajšava za »vse v redu«

Rešitev iz prejšnje križanke:

Vodoravno: 1. Založba Drava 11. Oman 12. ateist 13. FF 14. izvod 15. tip 17. kolk 19. ametist 21. Ares 22. ko 23. kad 24. oko 26. ris 29. eklat 31. Avon 33. noj 34. Ob 36. ala 37. Peymann 39. enka 42. ear 43. kri 44. ranč 45. snaga
Navpično: 1. Zofka Kveder 2. amfora 3. la 4. oniks 5. Bavarka 6. atom 7. dedek 8. RI 9. Asti 10. vtis 16. PTT 18. leden 20. tora 24. olje 25. Otolman 27. Ivanka 28. sol 30. kopač 32. naziv 35. Bara 38. yes 40. na 41. KN

SLOVENIJA

Umrl dr. Miha Potočnik

Pred kratkim je slovensko in tudi prekmajsko javnost, še posebej pa planince, pretresla žalostna vest, da je v 89. življenja umrl častni predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik, ena najbolj uglednih slovenskih osebnosti in pomemben funkcionar v slovenskem družbenem življenju.

Rodil se je ob južnem vznožju mogočne Jepe na Belci. Ljudsko šolo je obiskoval na Dovjem, na ljubljanski univerzi pa je zaključil študij prava. Med drugo svetovno vojno se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Po osvoboditvi je opravljal odgovorne dolžnosti sodnika ustavnega sodišča, poslanca, predsednika sveta Triglavskega narodnega parka itd. Za nas planince pa je predvsem pomembna Potočnikova dejavnost v planinstvu. Posebno se je uveljavil kot eden najboljših slovenskih alpinistov. V plezanje ga je uvedel njegov starejši prijatelj in izreden alpinist Joža Čop. Z njim in Stankom Tomiškom so bili v znameniti »zlato navezi«, ki je med obema svetovnima vojnima, od leta 1928 do 1940, preplezala vrsto prvenstvenih smeri in tako uresničevala oporoko Klementa Juga (l. 1924 se je smrtno ponesrečil v Triglavski severni strani), da morajo slovenske gore postati naše in jim s plezalnimi dosežki vtisniti slovenski značaj (dotlej so namreč v slovenskih gorah osvajali stene predvsem nemški alpinisti).

Kot izkušen in prekaljen alpinist je bil dr. Potočnik tudi gorski reševalec in dolga leta načelnik Gorske reševalne službe. Ker je bil tudi odličen organizator, so ga izvolili za

predsednika Planinske zveze Slovenije. V času njegovega predsednikovanja se je začel strm vzpon mladih slovenskih alpinistov v svetovni vrh. Njegova je tudi zasluga za uvedbo tradicionalnih oktobrskih planinskih srečanj planincev treh dežel – Furlanije, Koroške in Slovenije. Ker je odlično obvladoval vse tri jezike in bil izredno prizadeven, je postal osrednja priljubljena in spoštovana osebnost teh srečanj.

Slovenski koroški planinci smo z njim zgubili izredno sposobnega usklajevalca medsebojnih teženj. Ko smo odpirali našo planinsko postojanko, Kočo nad Arihovo pečjo, je bil dr. Potočnik slavnostni govorec in ob tem čestital našim planincem, češ da odpiramo prvo slovensko zamejsko planinsko postojanko, na katero moramo biti še prav posebej ponosni in skrbeti zanjo. Rad je imel naš dom in ga večkrat obiskal. Žal se je njegova ura iztekla. Dr. Miha Potočnika bomo ohranili v nepozabnem in častnem spominu.

L. U.

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Mir v družini

Štefka Vavti

Mir v družini je ponavadi nekaj zelo redkega, če že ne izjemna situacija. To tem bolj velja za velike družine s številnimi člani, katerih različne interese je treba spraviti pod en klobuk.

Nič čudnega torej, če ob doživljanju svojega »družinskega kaosa« od časa do časa rade pobegnemo pred televizijski aparat in si ogledamo eno ali drugo predvečerno družinsko nadaljevanje, kjer vse poteka povsem drugače... Tako postanejo televizijske družine neke vrste dobri znanci, pri katerih – tako vsaj kaže na prvi pogled – vse deluje, predvsem pa tisto, kar se nam med našimi štirimi stenami skoraj nikoli ne posreči.

Poznate pedagoško perfektno družino Huxtable (Cosby show), kjer vsakdo ljubi vse družinske člane, kjer je mati vedno razumevajoča, kjer oče odloča in otroci prihajajo domov z »Mama, oče, rad vaju imam!« na ustih? Skratka: vsenaokrog dobra volja, šale in smeh.

Kaj počnem narobe, da moj otrok takšnih »rad te imam« stavkov ne vzklika vsak dan, da zjutraj nepotrpežljivo godrnja, če še nisem vstala in pripravila zajtrka? Namesto da bi se ves čas smejal ali pa vsaj smehljaj, mi jezno zaloputne vrata pred nosom, mi zabrusi svoj »Pusti me pri miru!« ali pa zahtevajoče čenča: »Daj mi to in to in to...«

Kadar si torej ogledam omenjeno nadaljevanje, si vsaj za trenutek ali dva zaželim neke vrste idealno družino, razumevajoče, mirno družinsko vzdušje, da o prijetnem, vedno pospravljenem stanovanju sploh ne govorim. (Le kako se vse to posreči šestčlanski družini Huxtable, ko pa se moji dvočlanski noče in noče?).

Najkasneje ob pol osmih zvečer se torej spet začne realnost mojih štirih sten: sina je treba spraviti v posteljo, pospraviti stanovanje, njegovo obleko, ki leži – kakor nalašč – neke sredi sobe na tleh...

Moj vsakdanjik ni miren in ne idealen, prej živ in temperamenten. Se tudi ve tolažite s tem, da tako vsaj nikdar ne postane dolgčas, da je zdravo, če svoje različne občutke izživljamo, namesto da bi jih potlačili nekam v ozadje, skratka, da je navsezadnje bolje, če življenje ni tako idealno, kot bi lahko bilo?

PROSVETNA INICIATIVA

Bilčovska jesen

Slovensko prosvetno društvo BILKA v Bilčovsu Vas prisrčno vabi na glasbeno, literarno in gledališko prireditev v okviru Bilčovske jeseni.

Koncert klasične glasbe

Sobota, 11. november 1995, 19.30, avla lj. šole v Bilčovsu
 Nastopajo Kristijan Filipič (flavta), Toni Kernjak (klavir), Gabriel Lipuš (bariton) in Margit Fussi (klavir).

Dvojezično literarno branje

Petek, 17. november 1995, 19.30, gostilna Seher v Velinji vasi
 Bereta pesnik in pisatelj Kajetan Kovič ter satirik in pisatelj Žarko Petan. Slovenska literata bosta brala v izvirniku in v nemškem prevodu.

»Pokojna gospejina mama«

Nedelja, 19. november 1995, 14.30, k & k center v Šentjanžu
 Komedija z glasbo: glasba Gabrijel Lipuš, režija Vinko Mödemdorfer.

II. ZVEZNA LIGA

Poraz po dobri igri

**Vienna – SAK 1 : 0
(0 : 0)**

SAK: Preschern, P. Hrštic, A. Sadjak, Zankl, Blajs, Kotrri, Susic, M. Sadjak, Wuntschek, Pihorner, Lippusch

Prosti strel odločil tekmo

Neprijetne zunanje okoliščine – mrzel veter, snežni metež – so spremljale slovenske nogometne taše, ko so proti Vienni odigrali eno najboljših tekem doslej.

Dobro so igrali predvsem v prvem polčasu, imeli so tudi nekaj priložnosti in bili enakovredni Dunajčanom.

Tudi v drugem polčasu, ko so igralci Vienne nekoliko bolj pritisnili na Preschernova vrata in se je ta nekajkrat zelo dobro izkazal, ni bilo videti, da bodo nadigrali SAK. Največjo priložnost za SAK pa je imel Uliks Kotrri, ko je lepo preigral kar tri nasprotnikove igralce, njegov strel pa je obranil vratar Vienne.

Da pa so domačini potem prišli vendarle do svojega zadetka, jim je pomagal tudi sodnik, ki je Vienni prisodil prosti strel ob šestnajstmetrskem prostoru (Zankl naj bi nedovoljeno zaustavil nasprotnega igralca).

Že prej so Dunajčani nekajkrat dobili možnost prostega strela iz podobne daljave, vendar je žoga vsakič zgrešila gol, tokrat pa je našla za SAK žal pravo pot. Razumljivo, da so bili igralci razočarani in da so krivdo iskali tudi pri sodniku. Dejstvo, da med nekaterimi sodniki Slovenski atletski klub v II. zvezni ligi ni zaželen, da je glavni kandidat za izpad in da k temu sodniki lahko prispevajo svoj delež, je razburilo igralce, ki so se tokrat trudili in bi si zaslužili vsaj točko.

**Peter Hrštic –
novi libero SAK**

Presenetljivo je SAK prejšnji četrtek predstavil novega libera, Petra Hrštica, ki je bil to jesen trener in igralec v Wietersdorfu, v zadnjih treh tekmah pa naj bi pomagal SAK. Hrštic je pred leti igral tudi že v I. zvezni ligi pri Rapidu, pozneje pa za Austrio Celovec v II. ligi.

Tokrat sicer ni posebno izstopal, vendar je obramba okrog njega delovala umirjeno.

V nedeljo proti Klingenbachu

V predzadnjem kolu jesenskega dela prvenstva se bosta pomirili enajsterici, katerima grozi izpad. Seveda za SAK šteje samo zmaga, isto pa velja tudi za Gradiščane. Zato se obeta napeta tekma, v kateri bosta obe moštvi morali pokazati, kaj znata. Upamo lahko, da bo sreča na strani SAK in da bodo igralci končno realizirali vse možnosti, ki si jih vsekakor vedno znova priigrajo.

Konec prvenstva v nižjih razredih

Tokrat je potekalo zadnje kolo v jesenskem delu prvenstva v nižjih razredih.

PODLIGA VZHOD

Bilčovs – Možberk 0 : 0

1. RAZRED D

Globasnica – Žel. Kapla 4 : 0

Sele – Žitara vas 1 : 1

Eitweg – Šmihel 2 : 3

Sodniška mafija

V zadnji številki »Wiener« je neki sodnik, njegovo ime je uredništvu znano, priznal, da se na sodniških sestankih domeni-

jo o raznih odločitvah, katerih pa da on ne odobrava. Obstaja skupina sodnikov, ki ima vse v svojih rokah.

Tako sta v II. zvezni ligi za

SAK – Klingenbach

v nedeljo, 12. 11. 95, ob 14. uri, na celovškem stadionu

nekatero sodnike že sedaj znani dve moštvi, ki bosta izpadli: Slovenski atletski klub in moštvo gradiščanskih Hrvatov Klingenbach. Pri nekem pogovoru je bil izrečen sledeči stavek: »Čušov nihče ne potrebuje.« In res, opazovalci II. zvezne lige so pri Klingenbachu opazili nekaj nerazumljivih odločitev, ki so vplivale na izid tekem.

Seveda so funkcionarji kluba Klingenbach že reagirali in ostro protestirali proti taki vrsti zapostavljanja.

Pri SAK, kjer že 25 let živijo z vsemi mogočimi odločitvami sodnikov, niso tako zelo presenečeni in so kljub trenutnemu slabemu položaju optimistični, ker so prepričani, da se bodo z lastnimi silami rešili izpada.

»Četudi prezimimo na zadnjem mestu, imamo v povratnih tekmah vse možnosti, da se povzpemo na mesto, ki zagotavlja obstanek. Z moštvo, v katerem sem igral, nisem še nikoli izpadel, zato tudi letos nočem«, je dejal Adi Preschern, ki poleg tega meni, da bo odnos nekaterih sodnikov, ki želijo SAK izriniti iz II. lige, igralce SAK še bolj motiviral in da bodo pokazali, da sodniki le niso o vsem odločujoči.

Novi libero pri SAK Peter Hrštic

Kopljejo sodniki jamo?

Je magazin »Wiener« prišel na sled rasističnemu škandalu, v katerega naj bi bili vpleteni nogometni sodniki II. zvezne lige. Po poročanju omenjenega časnika naj bi se sodniki II. divizije na neki klavzuri domenili, da nočejo »čušev« v tej ligi in tako rekoč SAK ter gradiščansko-hrvaško moštvo Klimpuh/Klingenbach obsodil na izpad iz lige. To da bi naj dosegli s primernim žvižganjem in sojenjem. Dejansko sta obe moštvi na repu lestvice.

Manjšinska glasnica Zelenih Terezija Stoisic je v tej zvezi od avstrijske nogometne zveze (ÖFB) in za šport pristojnega državnega sekretarja Schäfferja (ÖVP) zahtevala, naj očitke nemudoma razčistita in v škandal vplete-

ne sodnike suspendirata.

Predsednik SAK dr. Roland Grilc je v razgovoru za Slovenski vestnik dejal, da ga novica oz. vest ne bi čudila, kajti »koroški Slovenci take vesti slišimo in čutimo že 25 let«. Resnici na ljubo, je menil predsednik SAK, pa je treba povedati, da so »bili razen zelo zelo redkih izjem sodniki v regionalni in II. ligi izredno korektni in da ni govora o antipatiji ali zapostavljanju našega moštva«. Grilc je v tej vezi še menil, da vsak sodnik stremi za čim boljšo kariero. Dolgoročno pa bi si z rasistično motiviranim in nekorektnim sojenjem uničil vsakršno nacionalno in mednarodno kariero.

Franc Wakounig

NAMIZNI TENIS

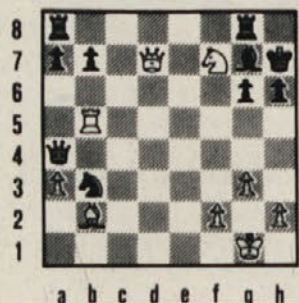
Kar 10 : 0 za Selane

Ekipa DSG Sele, ki jo sestavljajo Marti Uschnig, Mirko Oraže ter Tone Korenjak, je prejšnji teden igrala proti WSG Brückl in tam slavila nepričakovano visoko zmago z 10 : 0. Korenjak je v prvi tekmi gladko premagal Macherja v dveh nizih. Drugo tekmo pa je igrala Uschnigova proti najboljšemu Gerhardu Starzacherju (11. na lestvici) in poskrbela za največjo senzacijo zadnjih let. Zmagala je z 21 : 17, 15 : 21 in 21 : 16. Tretjo tekmo pa je igral Oraže proti mlademu Starza-

cherju, katerega je visoko premagal z 21 : 4 in 21 : 9. Zmagala je pa tudi dvojica Oraže/Korenjak. Ta točka jim je dala upanje na tesno zmago. A tudi ostale tekme so tokrat Selani igrali zelo dobro. Uschnigovi je uspelo zmagati še dve tekmi, kar je bil zanjo velik uspeh. Pa tudi za ostalo ekipo je bil končni rezultat senzacionalen, s katerim nihče ni računal, kajti lani je bil rezultat neodločen 5 : 5. S to zmago Selani zdaj zasedajo prvo mesto na lestvici.

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 7 Parr – Weircroft / London 1938

Izgleda, da je napad belih figur zastal in da bo črni v nadaljevanju zlahka uveljavil prednost trdnjave. Na potezi je beli, ki pa se ne sprijazni s podrejeno vlogo in z lepim manevrom prižge še iskrico upanja. Črna kralja pa postavi pred nerešljive probleme ter ga prisili na predajo. Prva poteza belega je odločilna!

BOKS

Wieser – viceprvak

Ob koncu preteklega tedna, 3. in 4. novembra, je v Dornbirnu na Predarlskem potekalo avstrijsko člansko boksarsko prvenstvo. Za koroško reprezentanco je boksar tudi Franci Wieser. V poltežki kategoriji do 81 kg je dosegel odlično 2. mesto in tako postal avstrijski viceprvak. V tekmovalstvu je zmagal v dveh

dvobojih proti Dunajčanu Hircinu (po točkah 6:0) v polfinalu proti Stajercu Martinzu (8:3), v finalu pa je po točkah (1:10) podlegel Zgornjeavstrijcu Helmutu Dominiku. Januarja prihodnje leto bo za Koroško nastopil proti Sloveniji v Slovenski Bistrici.